

2007/7
ZÁŘÍ

Pouťník

časopis Obce unitářů v Brně

POUTNÍK

Obsah čísla 8/2007 – 99 - XIV

J. Plotěná:	Všichni na jediném jevišti světa...	1
	Blahopřání	2
K. Hašpl, J. Šíma:	Tvůrčí náboženství – Nejstarší stavba světa - Sedmíhradsko	2
R. Lovčí:	Žil Servet ve Vídni?	5
P. Sedlák:	Jak jsem se stal fotoamatérem	6
R. Šťastná:	Za peníze zdraví pozbudete...	8
M. Šubartová:	50 let židovského památníku Yad Vashem	9
P. Suchomel:	Životopis	10
P. Suchomel:	Z prázdnoty	10
M. Šubartová:	TV Nova – od roku 2006	11
M. Šubartová:	Planetární étos z duchovního pohledu	11
M. Vyhňáková:	Stáří	12
P. Němec:	Maminčiny slzy	12
Michaela:	Smíření se smrtí...	13
M. Šubartová:	Příspěvek občanské společnosti a církvi...	17
I. Bordovská:	Slyšíš tu píseň větrů v korunách borovic	17
J. Plotěná:	Světlo	19
N. F. Čapek:	Krásné ideály a brutální fakta	
	Úřední hodiny J. Plotěné a J. Heppa	
	Program OUB	

Tip na výlet

Krásné
přírodní
scenerie
tentokrát
v okolí Křtin.

Foto J. Hepp

Všichni na jediném jevišti světa...

„Všichni na jediném jevišti světa stojíme“, dodejmež žijeme, pracujeme, zahálíme, tam či onde se angažujeme, nebo jen lhostejně přihlížíme a přitom „cokoliv se zde děje všech se týká“ - jak věděl již Jan Amos Komenský. Popsal tak přesně starou pravdu, která platila dávno před ním a platí dodnes. Dodejme, že globalizace způsobuje, že tato pravda platí stále naléhavěji. Ano, doslova cokoliv se kde na světě děje, zavane globalizace až do nejposlednějšího „koutku“ světa. Pomocí techniky se dostanete téměř ke každému, kdo na jevišti světa právě stojí nebo cokoliv jiného dělá. Jakéhokoliv děje jsme buď přímo nebo tzv. nepřímou účastni. Jsme toho kusu hlavními hrdiny, šťastlivci či tragickými, jsme postavami, sice zrovna vedlejšími, ale ani bez nich by se „hra“ nemohla dávat - tedy závazně důležitými. Jindy jsme „jen“ částí davu, ale pozor: jedná se o celou věc podstatně ovlivňující kompars! Jindy jsme „nikým“ neviděnými diváky, tedy opět pasivními sledovateli, např. když „hru“ vidíme „jen“ v televizi - např. Blízký Východ nebo Irsko - to je přece daleko... Ovšem, pozor, na našem názoru a našich myšlenkách velmi záleží! A tak chtě nechtě na jevišti světa stále stojíme... a tedy máme zodpovědnost.

Copak to české slovo „zodpovědnost“ vlastně znamená? I bez slovníku, rozumíme-li alespoň poněkud česky, vytušíme základ slova odpověď. Jaká odpověď a komu? Komu, že se máme zodpovídat? Tak hlavně naši odpověď vyžaduje každý děj nebo jev na jevišti světa, to co se zde právě odehrává. Naši odpověď však vyžadujeme také my sami. Každý zvláště vyžadujeme svou vlastní správnou odpověď, neopanou, neokoukanou od jiného člověka. Je však třeba najít správnou, nikoliv libovolnou odpověď? Na to nám odpoví svrchu psaný citát Komenského. Jsou zde slova „všichni“ na jevišti světa... a všech se týká. Komenský tedy předpokládal či věděl, že existuje na **jediném** jevišti světa (tedy zřejmě veškerenstva) **jedno** společné, které se týká **všech** (tedy zřejmě všech jednajících bytostí). Lze předpokládat, že naše zodpovědnost netkví v jakékoliv nahodilé odpovědi, ale zase jen takové, která směřuje ke zmíněné Jednotě Jediného jeviště světa.

A tak slyším-li, že se organizují v hlavním městě fašisté s antisemitským programem a jsem právě ze všech stran stoprocentní Slovan a např. katolík z Malé Lhoty, týká se mne to stejně bytostně jako se mých předků týkaly tiché temné vlaky táhnoucí naší zemí ve válečných letech. Ti, co mohli vidět a neviděli a mohli tušit a nechtěli „raději ani domyslet“ jsou spoluzodpovědnými komparsisty na hrůzném jevišti „holokaustu“, neboť „všech se to zde týká“.

Co platí v zásadním a velikém v tragických časech, platí v tzv. mírových podmínkách, pro všechny projevy vandalismu, darebáctví, rasismu všeho druhu a ubližování bezbranným. Již slyším „znalce“ duchovních nauk, že je to přece karma a není nevinných obětí. Zastáncům nejrůznějších pojetí, i těch jediné správných, nutno říci: Ano, není náhoda a je zase moje karma, že jsem se na jediném jevišti jednoho světa s projevy toho nedobrého setkal a moje zodpovědnost, zda správně odpovím. **A tak**

není nevinných komparistů ani nevinných diváků, neboť všichni na jediném jevišti světa stojíme a cožkoliv se zde odehrává všech se týče.

S přáním moudrosti a daru správných odpovědí nám všem

Jarmila Plotěná

všem členům i přátelům brněnské obce unitářů,
kteří se narodili v říjnu:

- 1. 10. Iva Bordovská,
- 14. 10. Otakar Dušánek,
- 16. 10. Jarmila Synková,
- 18. 10. Draha Moravcová,
- 23. 10. ing. Pavel Sedlák,

Tvůrčí náboženství

Nejstarší stavba

Sedmíhradsko

Polská tragédie by snad bývala znamenala úplný zánik unitářství té doby, kdyby nebylo malé země, Sedmíhradsko, kde unitářství zapustilo kořeny téměř současně s polským, kde přestálo těžké doby a uchovalo se až dodnes. Jsou tedy v Sedmíhradsku nejstarší unitářské sbory vůbec.

Prvním průkopníkem unitářských myšlenek v Sedmíhradsku byl jako v Polsku Francesco Stancaro, který po 5 roků neohroženě hlásal svobodomyšlné názory. Musel však ze země odejít. Jeho nástupcem v Sedmíhradsku se stal reformovaný kazatel a spisovatel Tomáš Aran. Byl duchovním v Debrecíně, který byl hlavním střediskem kalvinismu. Tu vystoupil kalvinský vůdce Melius, jenž napsal proti němu obsáhlou knihu. Ale tím jen rozvířil zájem o unitářství. Největší průkopnické dílo však v tomto ohledu vykonal osobní lékař prince Jana Sigismunda Biandrata, povoláný

r. 1554 do Sedmihradska. Vychoval z mladého prince přesvědčeného unitáře a získal si tak jeho oblibu, že když princ vstoupil na trůn, stal se Biandrata jeho kancléřem a rádcem. Jan Sigismund byl prvním a také jediným unitářem na trůně královském. Celý dvůr se ovšem seznámil s Biandratovými a královskými názory, což později způsobilo laskavé přijetí polských emigrantů.

Hnutí takto podnícené se šířilo a našlo velikého vůdce v Dávidovi, dříve duchovním lutherské církve, později přestoupivším k pokrokovější církvi reformované, kde se stal biskupem a vlivem Biandratovým také dvorním duchovním. Biandrata ovšem nezapomněl ani nyní na své misionářské poslání. V Dávidovi našel velkou odezvu svých myšlenek. Přesvědčil jej o tom, že je nutno vésti reformaci dále a poukazoval na zápasy, které se vedly v Polsku, Švýcarech a jinde. Dávid, promysliv vše, uznal, že Biandrata má pravdu. Roku 1564 na sněmu v Segesvaru vystoupil otevřeně proti učení o Trojici. Král Jan Sigismund byl přítomen a s úsměvem pochopil, že Biandrata zvítězil. Za dva roky na sněmu v Torda bylo vypracováno Biandratou a Dávidem vyznání víry, už v duchu unitářském. To však pohněvalo tolik kalvínského vůdce Melia, že žádal, aby Biandrata a Dávid byli odstraněni se dvora královského. Byl svolán zvláštní sněm do Gyulafehervaru; unitáři byli zastoupeni pěti řečníky, kdežto kalvinisté šesti. Po devítidenní disputaci vyznali kalvinisté veřejně svoji porážku. Když se lidé dověděli o úspěchu, připravili Dávidovi, jako vůdci unitářského směru, okázalé uvítání a hojně přistupovali k unitářství. Roku 1568 byl Dávid jednomyslně zvolen jeho biskupem.

Nyní nastala zlatá doba unitářství. Král jejich víry vládl v zemi a Dávid byl výborným vůdcem hnutí. Nepřátelé, kteří se dříve pokoušeli zlomit každý pokus o unitářství - hlavně ortodoxní protestanté - se báli, že začnou pro ně těžké chvíle pronásledování. Ačkoliv měli unitáři moc a mohli oplatit, co sami dříve zkoušeli, neučinili tak; naopak, Dávid se přičinil o to, aby byl r. 1568 vydán toleranční dekret, kterým byla všechna náboženství v Sedmihradsku zrovnoprávněna. Byl to první dekret toho druhu v dějinách Evropy. Tím se ukázal znovu základní princip unitářský: snášenlivost. Jméno „unitáři“ bylo Dávidovským dáváno jako přezdívka, avšak nebránili se a r. 1638 přijali toto označení oficiálně.

Unitářství šířilo se tak rychle, že do smrti Dávidovy bylo zorganizováno na 300 sborů v Sedmihradsku, na 60 v Maďarsku a do konce století převýšil tento počet 500 sborů. Byla založena i řada škol a v Kolozsvaru dokonce i theologická akademie. V hlavní tiskárně bylo vydáno na sta spisů, které pomáhaly šířiti unitářské myšlenky, kam nemohli zasáhnouti kazatelé.

Zlatá doba unitářství netrvala však dlouho. Pohroma začala brzkou smrtí krále Jana Sigismunda r. 1571. Jeho nástupcem se stal Štěpán Barthori, který sice přísahal, že bude zachovávat vydaného tolerančního dekretu, ale nadržoval kalvinistům proti unitářům. Považoval unitáře za národní zrádce. Zakázal jim tisknouti unitářské knihy a vyučovati jejich náboženství ve školách. Později bylo nařízeno, že unitářský biskup nesmí navštěvovati své sbory, jedině v Kolozsvaru a Tordě, jinak mohl tyto návštěvy konati jen biskup reformovaný. Reformovaní biskupové ovšem nepomáhali unitářství.

Ačkoliv byl těmito zákazy znemožněn vzrůst unitářských sborů, společně snáze sblížovaly věřící a nastalo vnitřní prohlubování. Nová těžkost se však ukázala v rostoucí nelibosti vzdávati Ježíši božskou poctu. Nevěřili, že Ježíš je Bohem, ale přece jen mu prokazovali dosud pocty větší, než byli ochotni dáti člověku. Někteří přední unitářští myslitelé se stavěli proti takovým poctám. Vyvinula se živá debata, která jen podporovala nepřátelství vládnoucího prince. Dávid se přiklonil na stranu pokrokovějších, odmítajících božské pocty Ježíšovi. Snad proto, aby nezvyšoval nepřátelství na královském dvoře nebo z nedostatku svobodomyšlnosti se Biandrata postavil na stranu orthodoxní. Pokusil se několikrát Dávidovi vymlouvatí jeho nové názory a upozorňoval na nebezpečí dalších novot. Dávid odmítl; tím si Biandrata nadobro pohněval; ten se otevřeně postavil proti němu a pohrozil mu, že může býti souzen pro zavádění novot náboženských, což bylo trestné. Byl svolán zvláštní sněm, ba i Socinus byl pozván. Dlouho s Dávidem hovořil, aby jej přesvědčil, leč marně. Někteří z duchovních hlasovali na sněmu proti Dávidovi a tak jeho názory byly prohlášeny za novoty; byl zbaven svého místa a nesměl přijímati ani návštěv. Byl vězněn ve svém domě. Dávid se ze všeho roznemohl, ale v neděli přece jen vstal a nedav se odraditi od svého úmyslu, šel kázat do kostela v Kolozsvaru, kde pronesl skvělou obhajobu unitářství a bouřil proti obřadnictví, které se pojilo k osobě Ježíšově. Princ byl tímto činem velice pohněván, nechal nemocného Dávída přivésti na dvůr královský a tam po krátkém soudu byl uvržen do vězení na hradě Deva. To bylo příliš těžké pro jeho churavé tělo; ve vězení 15. listopadu 1579 zemřel.

Další vývoj sedmihradského unitářství byl velmi ztěžován. Nájezdy Turků a rakouský režim neprospívaly rozvoji unitářských obcí. Zvláště za Marie Terezie, která byla horlivou katoličkou, trpěli velice. Nesměli zakládati nové sbory, tisk jejich byl tak omezen, že za celé století vyšly jen dvě nebo tři knihy pod přísnou cenzurou. Ačkoliv rakouští panovníci přísahali, že budou zachovávatí a respektovat práv občanů, svých slibů nedodrželi.

Společné utrpení vytvořilo však houževnaté povahy a probudilo smysl pro obětavost. Kdykoli bylo třeba přinést oběti pro záchranu unitářského hnutí, nikdy se nerozmýšleli členové učiniti vše, co mohli. Dojemný je případ, který se udál v roce 1857, kdy rakouská vláda, chtějíc zničit unitářské školy, nařídila, že musí unitáři sebrati v krátkém čase na půl milionu zlatých, kterých vláda chtěla prý použití na zlepšení školství. Sedmihradští unitáři jsou většinou prostý venkovský lid, boháčů není mnoho. Všichni dali, co měli a mnozí zadlužili své statky na nejvyšší míru, jen aby peníze sebrali. Nejenže se jim podařilo stanovené částky dosáhnouti, nýbrž sebrali ještě mnohem více. Svě školy i náboženské obce tak zachránili.

Až do roku 1821 žili sedmihradští odloučení od ostatního unitářského světa. Nevěděli, že mezi tím, co oni trpěli a zápasili o bytí a nebytí, povstalo neodvislé unitářství v Anglii a v Americe. Čírou náhodou dověděli se angličtí unitáři o sedmihradských bratrech, které vyhledali a žasli, když poznali jejich historii. Od těch dob panují velmi přátelské styky mezi sedmihradskými a zahraničními unitáři.

V přítomné době je Sedmihradsko částí Rumunska. Státním náboženstvím rumunským je ortodoxní řecko-katolická církev. Ostatní církve jsou sice trpěny, ale

nikterak podporovány. Unitářům sedmihradským bylo zabránno mnoho majetku po válce a státní podpora snížena na minimum, takže přítomná doba je opět dobou zápasu o bytí a nebytí. Protože unitáři jsou většinou maďarské národnosti, jsou stále v podezření, že připravují protistátní akce a tak jsou bedlivě střeženi. Žijí však všichni v naději, že budou pochopeni i od rumunských úřadů, neboť hlavně dnešní mladí duchovní jsou naprosto vzdáleni šovinistických zájmů a dokazují Rumunům, že jim jde toliko o ryzí náboženský život.

K. Hašpl, Jar. Šíma

Žil Servet ve Vídni?

Vážení a milí, rád bych ve svém listu krátce reagoval na šesté číslo časopisu Poutník. Úvodem bych chtěl sdělit, že čtu Váš časopis už dlouhá léta a čítával jsem i brněnský Zpravodaj. Jeho jeden ročník mi k Vánocům roku 1998 daroval jablonecký duchovní rev. Jiří Palka, který mi tehdy zároveň doporučil obrátit se na brněnského duchovního rev. Miloše Mikotu, pro něhož jsem měl řadu otázek souvisejících s unitářskou historií. Právě br. Mikota mi později začal zasílat i Poutníka (založeného sestrou Plotěnou), jenž pak nakonec zastal úlohu obou časopisů a stal se jediným brněnským periodikem.

Již řadu let si myslím, že Poutník z našich existujících tří unitářských časopisů (Poutník, Svobodná cesta, Unitářské listy) má zatím nejlepší obsahovou kvalitu. A to proto, že je tematicky nejpestřejší a není problém publikovat v něm články ryze filozoficky laděné, jakož i ty věnované například mystice či esoternějšímu tématu. Rád jsem čítával také hradeckými unitáři vydávaný časopis Meditace (redigoval jej Lubomír Smotlacha, který do něj dokázal zajistit i příspěvky dr. Eduarda Tomáše) a Lubošem Štěrbou vytvářené Logo. Ty ale nepřežily sedmero let vnitřních unitářských sporů (1993–2000). To je mi na druhé straně líto. Nešvary je třeba odstraňovat a nebýt k nim lhostejný a přehlíživý (a i tak se mnoho unitářů v 90. letech chovalo) – dobré věci ale podle mého úsudku měly zůstat zachovány. Jako například Logo nebo třeba krásně vyzdobená kaple v Paláci Unitaria s obrazy mistra Miloše Kurovského. Nadbytek (i spravedlivého) hněvu vždy škodí a ve výsledku bývá sebezničující. Ale to už bych příliš odbočoval od tématu.

V letním čísle Poutníka mne potěšil příspěvek zesnulé plzeňské kazatelky sestry dr. Jiřiny Chudkové, po níž se zachovala řada vzorně připravených promluv. Rádi bychom je viděli publikované též v knižní podobě, bohužel nedostatek času a vytížení jinými povinnostmi nám – tedy aktivním členům plzeňské obce – zatím stále brání v realizaci této myšlenky.

Počátek šestého čísla Poutníka obsahuje také kapitulu z knihy Tvůrčí náboženství, v níž se mimo jiné píše o Michaelu Servetovi, přesněji Miguelu Servetovi (1. pád Serveto), aragonském lékaři, teologovi, matematikovi a zeměpisci. Ten je poklá-

dán za jednoho z předních odpůrců nelogického, ale i nebiblického trojičního dogmatu, jež bylo uměle naroubováno na učení Ježíše a jeho přímých žáků teprve v prvních stoletích našeho letopočtu. V textu se píše též o Servetově dvanáctiletém pobytu ve Vídni. Jde o celkem nešťastnou chybu, kterou možná autoři Tvůrčího náboženství převzali z americké literatury. Každopádně zde došlo k záměně francouzského Vienne a rakouské Vídně (německy zvané Wien). Je reálně možné, že Michael Servet procestoval během svého života rovněž rakouské země, ale jako historik silně pochybuji o tom, že by tento „nebezpečný kacír“ mohl nalézt pokojný azyl v půli 16. století právě v silně katolické a tradičně konzervativní Vídni, anebo že by v uvedeném městě působil na arcibiskupském stolci velmi tolerantní a smířlivý katolík, jakým byl Francouz Pierre Palmier (v dobových pramenech občas nazývaný též Paulmier).

Každý děláme chyby. I mně se jich podařilo v minulosti několik vytvořit přímo „na papíře“ a pak už jen platilo ono staročeské: „Pozdě bycha honit.“ Myslím si však, že přinejmenším v novém vydání Tvůrčího náboženství by bylo vhodné mýlku o Servetově vídeňském pobytu odstranit, abychom ji dále nešířili.

Jinak k samotnému Servetovi se ještě ze zajímavosti sluší poznamenat, že zachovaných údajů o jeho životě není vskutku mnoho. Osud tohoto „kacíře“ nebyl v jeho vlasti i některých dalších zemích ve své době i dobách pozdějších nijak výrazně připomínán, navíc Servet žil dlouho v utajení a v některých životních údobích udával záměrně falešné údaje o svém původu a identitě. Dodnes tak přesně nevíme, jakého roku se přesně narodil (zda 1509, nebo 1511), či kde se tak stalo (zda v Tudele, či ve Villanuevě), přičemž historici mají na danou věc rozdílné pohledy. Podobné nejasnosti panují také v jiných kapitolách Michaelova života. Sám se většinou příkláním k datacím Mezinárodní Servetovy společnosti. Její webové stránky www.servetus.org obsahují v anglicko- i španělskojazyčné verzi řadu zajímavostí o tomto osobitém učenci a polyhistorovi a možná zaujmou i nejednoho českého unitáře.

Tímto své psaní končím, přeji mnohý zdar a pěkný zbytek léta všem členům a příznivcům brněnské unitářské obce (též v Brně registrovaným unitářům z Ostravy, kteří by rádi obnovili činnost ostravské Unitarie) a dá-li čas a zaměstnavatel, těším se napřesrok snad i na osobní shledanou.

Radovan Lovčí, Plasy na Severním Plzeňsku, 18. 8. 2007

Jak jsem se stal fotoamatérem

Před několika lety, když jsem si pořídil digitální foťák, jsem si připadal tak trochu jako „mastňák“. Neměl jsem jasnou představu co vlastně bych chtěl fotografovat, neměl jsem (a dodnes nemám) téměř žádné teoretické znalosti o fotografo-

vání. Také nejsem žádný velký cestovatel a když už jsem cestoval, vlastně jsem příliš nehořel touhou všechno „dokumentovat“ a následně předvádět pořízenou dokumentaci svým známým. Jaksi nestálo za to překonávat svou lenost kvůli tak nicotným důvodům.

K fotografování mne přivedlo až nadšení kolegy v práci a dostupnost digitálních fotoaparátů milosrdně tolerujících i nepřilíš zručná individua. Přece jen se zde probudil technický fanda, který v mé osobě díky denodennímu intenzivnímu pracovnímu kontaktu s výpočetní technikou většinou poněkud prospává. Když ceny klesly na úroveň únosnou pro můj rozpočet, pořídil jsem si přístroj nižší střední třídy. Dodnes toho nelituji.

Člověk, který se stane fotoamatérem s překvapením zjišťuje, kolik se kolem něj vynoří překvapivých zákoutí, předmětů a tvarů, které byly až dosud zasuté a nyní jako by se hlásily aby mohly být vyfotografovány. Jak se příroda kolem něj i ve městě neustále proměňuje. Že ranní světlo je jiné, než polední a jiné než večerní. Že oko je překvapivě dokonalý výtvar přírody, který jasně vidí detaily i při velkých kontrastech, kde i nejlepší fotoaparáty selhávají. Snad největším překvapením je, že znovuobjevená „novost světa“ nezávisí na tom, zda je zrovna po ruce fotografický přístroj.

Ovšem, proměna obyčejného člověka ve fotoamatéra vyžaduje i zdravý rozum či jistou míru moudrosti, ba dokonce až filosofický postoj. Jen tak se lze vyhnouti zbytečnému zklamání, když není po ruce vhodný fotoaparát a není tedy možné sejmout určitý snímek. K zoufalství může psychicky méně odolné jedince postižené fotografickou deviací přivádět rovněž ostražitost živé přírody, totiž že zvířátka vedena instinktem a špatnými zkušenostmi s nejrůznějšími exempláři homo sapiens jsou velmi ostražitá, aby se snad neocitla v hledáčku a nenechala se zaostřit.

Nemalým půvabem fotografování je, že postižený, je-li opatřen přístrojem, může jít ven „jen tak“, aniž by se honil za stovkou jarních nebo jiných kilometrů, za odznaky klubu turistů, razítky ve „wanderbuchu“, aniž by si musel předem stanovovat cíl cesty a počet kilometrů, který musí být bezpodmínečně pěšmo nebo kolmo uražen ke zdolání kýženého cíle. Fotografická psychická porucha našťestí není považována za vážnou, takže nevede ke zbavení svéprávnosti. Aparát je věru malou daní za poskytnuté alibi, přičemž po návratu většinou nikdo nezkoumá, kolik snímků bylo vlastně nafoceno a kolik megabytů paměťové karty zaplněno. Příčinou takového postoje by snad mohla být jistá naprosto iracionální a neodůvodněná obava z nutnosti shlédnout spoustu fotomateriálu, z něhož není nadšený vůbec nikdo s výjimkou autora.

Občas dochází k zvláštnímu jevu, kdy aparát přiměje člověka chvíli se zastavit na pěkném místě, místo aby pokračoval v dosahování nějakého chimérického cíle, který o své dosahování navíc příliš nestojí. Je sice pravda, že v této situaci bývá obtížné „někam dojít“, ale jak by bylo možné jít dál, když na rašící větévce jabloně sedí slunéčko sedmítečné? Fotoamatér postupem času může dospět až k takové otllosti, že ho cíl cesty příliš nezajímá. Zpočátku bývá brzdou turistických výletů, později se může pracovat až do stadia samotářského podivína.

Přeměna ve fotoamatéra je vnitřní proces, mám dokonce podezření, že někteří lidé ji mohli prodělat i bez fotografického přístroje. Přeji všem takto postiženým pevnou ruku a dobré světlo, jejich okolí pak pevné nervy, protože proměna, kterou postižení jedinci prodělali, bývá často nevratná.

ing. Pavel Sedlák

Za peníze zdraví pozbydete, ale zdraví za peníze nekoupíte

Tvrdí pan Jaroslav Chmelíček z malebné vesničky na třebíčsku (kraj Vysočina). Je to pohodový člověk, jehož celoživotní zálibou je sběr léčivých bylin, jimiž obdarovává své blízké. Tím, že stále chodí do přírody si udržuje svou tělesnou i duševní vitalitu.

Jak dlouho se zajímáte o bylinky?

Bylinky v přírodě sbírám už moc roků. Pěstoval jsem je také na zahrádce. Celý život se léčím bylinkami. Zanevřel jsem na doktory, protože mně nepomohli. Neexistuje, že bych bral léky. Hodně bylinek jsem lidem rozdál a jsem rád, když jim to pomohlo. Jedna paní měla problém otěhotnět, vypadalo to u ní na rozvod. Dal jsem jí kontryhel a už mají tři kluky. Přejde za mnou ten, kdo věří. Nijak s bylinkami neobchoduji, dávám je zadarmo. Nedělám to pro peníze, ale pro zdraví lidí. Když je sezóna, chodím na ně každý den. Vyjdu třeba v deset a vrátím se až odpoledne. Pak je krájím a suším.

Máte nějakou oblíbenou bylinku?

Nejoblíbenější je třezalka, je to bylinka prakticky na všechno. Tím nechci říct, že ty ostatní nemají vážnost. Pomohla mi při mnoha potížích. Také zběhovec lesní, který v lékárně nekoupíte. Vyléčil mi zápal plic.

Jaký je rozdíl mezi bylinkami z lékárny a těmi vašimi?

Bylinky nasbírané v přírodě se nedají srovnat s těmi koupenými. Viděl jsem, jak to lidi trháji u cesty. Každý hledí na to, aby získal co nejvíc. Ani se to řádně nedosuší. Pak to zůstane někde na hromadě a než se dostane k lidem může trvat několik let a to už nemá žádnou účinnost. Bylinky se mají uchovávat tak jeden rok, víc ne. Bylinek v přírodě postupně ubývá a to je škoda.

Jaké je vaše původní povolání?

Původně jsem vyučený holič. V roce 1946 jsem se dostal na brigádu na obnovu zemědělství. Taky jsem stavěl dráhu a pracoval ve strojírenství. Při založení družstva

jsem neváhal a začal tam pracovat u skotu. Dělal jsem tzv. zákvasy a do nápojů dával droždí. Dostal jsem ocenění za zvýšení doживosti od prezidenta Svobody jako vynikající pracovník v chovu skotu.

Je vidět, že máte vztah ke zvířatům. Také jste pomáhal k jejich záchraně.

Zvířata mám moc rád. Před mnoha lety jsem zachránil tři čapí mláďata. Zůstala na komíně opuštěná, staří byli postřeleni. Zalarmoval jsem hasiče, aby udělali cvičení a sundali je. Krmil jsem je asi tři měsíce, sbíral jim ryby, dával bylinky. Říkal jsem jim Pepánci. Za deset let jsem se dozvěděl, že je našli v Africe podle okroužkování.

Jednou zůstala na silnici malá labuť. Donesl jsem ji k nám na zahradu a krmil ji, pes ji hlídal. Když jsem ji pustil, tak se vždy vrátila. Pojmenoval jsem ji Adélka, slyšela na zavolání. Jako velká mě v přírodě poznala a vždycky nade mnou zakroužila nebo doplávala až ke mně.

Pokud jsou zvířata nemocná, najdou si v přírodě potřebnou bylinku, která jim pomůže. Bohužel lidé to tak nevnímají. Jak já říkám – komu není rady, tomu není pomoci.

Je vidět, že pan Chmelíček je opravdová osobnost. Zaslouží si obdiv a uznání. Celý život žil ve skromnosti a lásce k lidem i zvířatům. Pomáhá i nyní a je škoda, že ve své rodině nenašel pokračovatele. Všechno se za peníze koupit nedá a to by měl mít každý na paměti.

Renata Šťastná

50 let židovského památníku Yad Vashem

Počáteční dějinné mlčení o hrůzných a nelidských událostech během Shoah (Šoa) - vystřídal ztrnulý šok - vůle živých postižených svědků - vybudovat památník s dokumentací 6 milionů obětí a zničení židovských sborů. Izraelský parlament - Knesset - se rozhodl vybudovat na paměť obětí v roce 1953 pamětní archiv, centrální databázi obětí holokaustu v Jeruzalémě. Památník lemuje alej „Spravedlivých mezi národy“ na počest hrdinů, kteří obětí svého života zachránili i židovské rodiny.

Proč je třeba mluvit o holokaustu? Generace těch, kteří přežili jako dějinní svědkové přechovávající v paměti nelidské vzpomínky s dokumentací i fotografickou pomalu odcházejí ze světa, pročež je třeba zavčas se zasadit o to, aby dějiny hrůz a bestiality židovského holokaustu byly udržovány jako svědectví bdělosti pro nadcházející generace s výzvou poselství morální odpovědnosti zprostředkované současnosti. V deklaraci jedné z konferencí těch, kteří přežili, zaznívá navěky ostražitý hlas dějin: „S pocitem povinnosti vyzýváme všechny, aby nasadili svůj život k ochraně lidství a zabraňovali krveprolití. Usilujeme o lidská práva a princip rovnosti mezi všemi národy...“ Společný projekt, který byl iniciován touto výzvou zahrnuje šest

komponent: vzpomínání, archiv, muzeum, bádání, spravedlivou oprávněnost. Na podzim roku 2004 byl navržen nový muzejní komplex, světově známým architektem Moshe Safdie na Hoře vzpomínek jako most mezi světem a ojedinelým místem, kdy památník Yad Vash má zprostředkovat výchovu a vzdělávací činnost pro celý svět současnosti a budoucnosti proti teroru a násilí.

Z časopisu Neue Welt - Rosch Haschana zpracovala Miluše Šubartová

Životopis

Narodil jsem se, tedy byl jsem nucen se zrodit do tohoto světa protikladů, Dobra a Zla, 26. 2. 1965 v Brně. Od dětství jsem se zde cítil cizincem a toužil po svém pravém domově - Nebeském království Pána Zástupů. Vystudoval jsem střední ekonomickou školu a začal jsem číst křesťanskou mystiku, později ruskou literaturu.

A poté jsem studoval, nešťasten, vysokou školu zemědělskou. Začal jsem se zajímat o východní filozofii, zvláště buddhismus. Školu jsem nedokončil, kdesi jsem pracoval, vystřídal jsem více zaměstnání, věnoval jsem se meditacím a malování obrazů.

Pak však zasáhli Démoni Temnoty a já jsem vážně onemocněl s krční páteří. Po delší době, asi 6 let, se mi zdravotní stav zlepšil, oženil jsem se s Mirkou a bydleli jsme nejprve v Žabovřeskách, potom jsme se přestěhovali do Vinohrad.

Nadále studuji křesťanskou mystiku, čtu orientální poezii a usiluji o poznání Boha.

Prokop Suchomel

Z prázdnoty

**Z prázdnoty jsem přišel,
do prázdnoty se navrátím,
ale Tvá náruč, Božská Matko
mě objímá a laská,
na prsou mi září
rudá růže jako krev,
na dlaních mám rány
Tvé bezmezné lásky,
toužím po Tobě,
po obraze, tak krásném, tak čistém,
Tvé oči září jako drahokamy,
Tvé ruce laskají mou šíji,
Tvá ústa se mně něžně dotýkají.**

Prokop Suchomel

TV Noe - od roku 2006

Toto logo si nezávislá nekomerční televize přisvojila ve spojení s biblickým Noem, mužem Božím, kazatelem spravedlnosti (Petr 2, 5), jehož jméno překládáme z hebrejštiny slovem pokoj, odpočinek. Vysílání televize Noe přes družici jsme přivítali pro její nekomerčnost, charakter zaměřující se na kulturně duchovní obsah, z velké části biblický. V záplavě nekultivovaných a vulgárních programů komerčních masmedií jsme ji přivítali jako pokrokový zdroj hodnotných programů, šířených přes družici (DVB-S) s možností zachytit v celé Evropě kvalitní poučení s poznatky o stvoření světa na podkladě výkladu biblických textů s dokumentací historickou, archeologickou - zaměřenou na duchovní rozměry víry živé - zasahující nitro světlem příkladu Ježíše Krista, který svou spasitelskou obětí a vzkříšením svítí do temnot světa.

Jedná se o projekt, na němž kromě profesionálů se mohou podílet i diváci, křesťanské sbory, včetně charitativních misijních a pastoračních aktivit organizovaných za hranicemi.

TV Noe vysílá SOS pro ty, kteří potřebují pomoc nejen fyzickou, leč i psychickou, hlas živé víry o milosrdenství Božím. Programy jsou určeny i pro děti, takže rodiče se nemusejí obávat, že jejich dítě utrpí morální újmu. Televize Noe probouzí svědomí, vědomí stvoření k obrazu Božímu, jak je probouzet a rozvíjet - jak stvrzuje Písmo: ...Poklad máme v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že ta nesmírná moc je Boží a není z nás. (2. Korintským 4, 7)

Dík za vysílání televize Noe o evangeliu spásy, kdy Bůh osvěcuje naše srdce (2. K. 4, 6) temnotou světa září Ježíše Krista vzkříšeného, který působí svým Duchem k toleranci, spolupráci a zodpovědnosti za svěření nám svět.

Právem se televize Noe stala nejen útočištěm, ale i oázou duchovního osvěžení a rozvoje, za něž děkujeme těm, kteří jsou si vědomi, že televizní vysílání nemá zotročovat, leč sloužit dobré věci.

Miluše Šubartová

Planetární étos z duchovního pohledu

Je třeba vidět ve tmě - světlo evangelia, království Ducha. Jsme lidé předurčení vyvíjet se k bodu Omega - Bohu. Usilovat o integraci do Univerza navzdory zmatečnosti světa.

Jaké jsou předpoklady přibližování k Bohu? Být v klidu, zrána prožívat radost vazbou na nebeské úrovně, nestěžovat si, nebýt vláčen nepříznivými vnějšími okolnostmi, vyloučit nenávisť, zášť, podezřívavost, předsudky.

Být celistvý - účastný na díle planety - znamená nebýt atomizovaný, nenechat se strhnout honbou za iluzemi - ale hledat Království božího pokoje.

Naše čakry musí souznít s čakrami Božími, vibrujícími na shodné vibrační světelné vibraci.

Účastenství na Božím díle je věčná květina, která kvete, i když je mráz a sníh.

Naučme se vnímat slunce nad mraky, i když je zataženo. Pěstuj vnitřní radost, neb Spasitel Ježíš Kristus tě přišel vykoupit ze všech béd.

Miluše Šubartová

Stáří

Až přestanou kvést růže,
až povadne můj svět,
až roky budu jenom stárnout a šedivět,
až zrcadlo mi vrátí mou starou cizí tvář,
kde ve vráskách se tratí,
ten blázen, snílek, lhář,
pak loukou rozhlédnu se
a hledat budu tmou,
kus ztraceného mládí,
květinu divokou...

Michaela Vyhňáková

Maminčiny slzy

Trpěla, trpěla krutě moc. Deset let je dlouhá doba jak pro nemocného, tak pro oba sourozence, kteří věděli, že před Nejvyšším nemohou jinak, než že obstát! Takový je Jeho správný řád. A já nemám jinou volbu, než se zúčastnit.

Úplně ztratila zrak, taktéž nohu. Jak, jak k tomu takhle žitým životem může dojít? Jen to je správné, aby člověk všechno své konání zaměřil na udržení zdraví svého těla a na pokračování jeho existence v neporušenosti, aby tak zůstaly nástroje sil duše, aby vše zůstalo neporušené a jeho duše se tak mohla zabývat ctnostmi vyššími. Cožpak neusuzujeme z jednoduššího na složitější?

Pokud někdy zcela výjimečně přišla maminčina úleva od bolesti, mozek pracoval naplno. Neměla jinou možnost, věděl jsem to. Věděla asi, že odejde, psychické mechanismy pomáhají nemyslet na smrt. Pracovali jsme spolu naplno, s vypětím všech sil. Snad její jistá individuace probíhala. Čas nám byl Jím vyměřen. Věděl jsem to. V poslední životní fázi člověk může dosáhnout životní integrity, mít pocit, že nežil nadarmo, že jeho život byl krásný a měl smysl. Podle teorie zvládnání strachu (zejména ze smrti), je náboženství jedním z nástrojů, které nám odpradávná pomáhají vyrovnat se s faktem smrtelnosti. Jeho součástí bývá víra v posmrtný život, reinkar-

naci, nesmrtelnost duše, zůstává ale otázka, zda Bůh stvořil člověka, nebo člověk Boha? Já se kloním k první variantě.

Přemýšlela, zcela hodně, ne už ze strachu z vlastní smrti, ale jak to bude s vlastním odcházením.

Snad se mi to podařilo. Spěchal jsem. Nelze měřit Jeho čas. Víra v Boží pomoc pramení z pohledu na Boha jako na vnitřní entitu. Boha nepovažujeme jenom za všezahrnující a obecně platnou podstatu, Bůh je (a může se tam dospět) naše nejnižší psyché, hlasu bytostného já. Přestože osobně věřím v sílu, která nám ukazuje cestu a vede naše kroky, existuje možnost, že Bůh není všemocný a jeho sliby se týkají a dotkly naplno jen předurčených.

Pak dojde k tajemné katarzní zkušenosti. K oddělení se a očištění od žádosti (za vše už děkovala) a chutí, od afektů a vnitřních tenzí prostřednictvím identifikace a účasti na protřpěném prožitku.

Odešla. Navždycky. Ale jak to vlastně bylo? A z toho je patrné (jak říkají učenici), že neznáme ani Jeho „věděni“ a že naše věděni HO vůbec nemůže obsáhnout, protože ON je jeho věděni a JEHO věděni je ON.

Ale přesto (jen částečně - sic!?)

Rudý NERONET, který se převaluje ve sklenici je toho svědkem, když k nám - sourozencům - téměř neslyšně přistoupí zdravotní sestra, která z úst umírající poslední slova slyšela. Do tváře jsem se jí už nedíval, modlitba se automaticky sama odvíjela. Kolem mě se rozhostilo fantastické ticho, duše oddané modlitbě milují ticho. Prvotním prostředkem je mlčení a velké slzy zbarvující se o hranu Neronetu padají rudé na zem. Viděl jsem ten děj znovu, uviděla HO (umírající) teď to vím.

„Stalo se něco?“ slyším sourozence. Ptají se, ale ví to. Děkuji. Byly to maminčiny slzy - už rudé.

Pavel Němec

Smíření se smrtí...

Rozhodla jsem se uveřejnit jednu ze svých úvah o odchodu ze života, ať už z našeho nebo někoho z našich blízkých.

Vím, že se téměř všichni na toto téma dívají rozpačitě a asi se ptají, proč si kazit čas určený k zábavě, přemýšlením o smrti, ale již delší dobu mám dojem, že zatímco čas, ve kterém žijeme se vyvíjí technicky tak rychle dopředu, duchovně nesmíme zaostávat.

Není to jen můj závěr, ale když jsem se musela kvůli své nemoci vyrovnat s možností, že můj čas může být velice omezen, zjistila jsem, že filosofie, která mi nakonec umožnila se s tímto faktem smířit, není vůbec ojedinělá. Samozřejmě zcela nezávisle na mně a zcela jistě i mnohem citlivěji a propracovaněji, ale přece jen velice obdobně, se tímto tématem zabývalo mnoho psychoterapeutů, z nichž si nej-

více vážím myšlenek amerického psychoterapeuta MD I. D. Yaloma, který ve svém téměř beletristickém díle přibližuje čtenáři základní body své filosofie a umožňuje mu tak, aby se smířil se závěrem života, jako s běžným a přirozeným koncem. S tím, čím všichni projdeme, s životními etapami, které skutečně běžné jsou, tedy s narozením, s během života a s jeho koncem. Musíme jako zcela přirozené přijmout, že není výhrou před smrtí rezignovat, ale oddémonizovat ji a přijmout.

Nechci příliš rozebírat propojení mezi utrpením na konci života a nepřipraveností různých filosofických, psychoterapeutických a medicínských oborů naší civilizace, konkrétně medicíny, k důstojnému umírání, protože právě toto je zapříčiněno značnou vnitřní nepřipraveností mnoha lékařů, kteří paliativní medicínu považují za ne důležitou, přesto, že jde právě o jeden z nejdůležitějších oborů pomáhajících nemocným důstojně odejít.

Pokusím se uvést některé své úvahy, bez přílišných citátů, snad jen inspirované I. D. Yalomem a těch, u kterých jistě hledal radu a oporu zase on.

Doporučuji knihy: Yalom Irvin D.: „Máma a smysl života“, „Láska a její kat“, „Léčba Schopenhauerem“, „Když Nietzsche plakal“, atd. Kromě knihy „Lži na pohovce“, kde je konfrontace se smrtí zmíněna nejméně, jsou to knihy a povídky, jak už jsem se zmínila téměř beletristické, čtivé, zábavné a dokonce i veselé a přesto dokáží nenásilnou formou podat čtenáři základní myšlenky, které mu umožní se dozvědět víc o tématu, které nás pronásleduje mnohem častěji, než si to uvědomujeme. Knihy I. D. Yaloma tak pomáhají toto téma vidět rozhodně méně zlé a děsivé, než jak je zatím předkládáno většině dnešních lidí. Zmírňuje také strach ze staří a poukazuje na nesmyslnou fascinaci dnešních generací mláďím i třeba předstíraným, jako výsledek neschopnosti vyrovnání se s konfrontací s nemocí a stářím.

Jako nejtypičtější příklad je možné popsat Buddhu vycházejícího poprvé z paláce a potkávajícího tři lidi na pomezí smrti. Nemocného člověka (konfrontace s odcházejícím zdravím), chudého člověka (konfrontace se sociálním umíráním a tedy vyloučením ze společnosti - se sociální smrtí) a mrtvého člověka (jako toho, kdo ze života již odešel). Je zvláštní, že tyto obavy z trojnásobnou konfrontací se smrtí zůstávají v civilizaci dodnes.

A přesto je o tolik mnohem horších věcí, obava z temných a zlých vlastností nás samotných, i našich nejbližších, které jsou často jen zdánlivě utajeny i před námi samotnými a kterých jsme si vědomi mnohem častěji, než bychom chtěli, vlastností lidí, které vidáme denně a konečně i vlastností nás všech mnohdy takových, že se o nich obáváme příliš přemýšlet. Téměř všem přemýšlivým lidem občas proběhne hlavou úvaha o tom, kdo jako lidé vlastně jsme a čeho kladného i záporného jsme vlastně schopni... a nejsou tyto, právě tyto úvahy o mnoho děsivější, než ty o konci života, které je oproti nim přirozené a pokud už působí děsivě, tak jen proto, že v nás dosud není dost zralosti, abychom se na něj dokázali podívat zblízka a smířit se s ním.

Uvažujeme vůbec dost často o tom, zda jsme řekli všem svým blízkým to nejpodstatnější, zda jsme jim odpustili a požádali o odpuštění a zda jsme jim řekli, co vše pro nás a často téměř celý život znamenali... Jak je nám líto času, který jsme

strávili v hněvu, jak litujeme i času, který jsme vyplývali s lidmi, kteří pro nás, ani my pro ně příliš neznamenali. Kolik života jsme prožili po boku lidí, pro které jsme neznamenali téměř nic, nebo kteří byli lhostejní nám a se kterými jsme žili celá léta jen z nerozhodnosti zda s nimi zůstat nebo od nich odejít.

Konfrontace se smrtí nám většinou dá nahlédnout, jak vzácný je náš čas, jak jedinečný a časově omezený je náš život. A tak, jako právě konfrontace se smrtí nám umožní bilancovat a uvědomit si, kolik krásných chvil nám dává každý den. Ne jen ten, který, (možná) prožijeme někdy v budoucnosti, snad o víkend, o prázdninách, nebo až za nějaký čas, ale který prožíváme teď, v této chvíli, v přírodě, která k nám proniká i do přelidněných měst, čas prožívaný s našimi nejbližšími nebo jen známými, kteří nám však umožnili nějakou podstatnou myšlenkou, příhodou nebo úvahou poznat o něco víc život, životní radost, ale také opuštěnost, smutek a prázdnotu.

A snad se v nás přece jen probudí úvahy o tom, jak k sobě jako lidé máme často blízko, jak často prožíváme stejná trápení a jak bychom je dokázali ulehčit sobě i jiným, kdybychom si uvědomili svou lidskou propojenost, empatii a vctění...

Úryvky z dopisu z Poradny pro onkologicky a chronicky nemocné a jejich příbuzné -

úvahy o smíření s odchodem ze života:

„Jak mohou být moji mrtví mrtví, když slyším jejich kroky ve svém srdci...“ - indiánské přísloví.

„Občas dostávám e-mail, který mě velice zarmoutí. Píšete mi, že jste ztratili, nebo ztrácíte někoho ze svých blízkých. Je to největší smutek, který člověk může prožít a téměř nelze zvolit slova, která by ho zmírnila. Přesto se pokusím napsat, v čem jsem našla útěchu já a pokusím se Vaš zarmutek zmírnit tak jako kdysi můj smutek zmírnili jiní.

Pamatují si, jak zemřel člověk, kterého jsem milovala. Bylo mi dvanáct a šlo o mého dědečka. Vyrůstala jsem u prarodičů a byl to jediný člověk, který mě měl skutečně rád. Měla jsem v tom okamžiku asi stejné pocity jako Vy, že to není možné a že musí jít o nějaký omyl. Léta trvalo, než jsem našla útěchu. Nejsem věřící a o to bylo vše těžší, nebo možná snazší. Naděje, kterou jsem nakonec našla, pramenila z mého nitra a byla definitivní.

Dědeček zemřel náhle a nečekaně, prostě jsem se vrátila z dětského letního tábora a čekala mě místo něj matka a řekla mi na ostrůvku tramvaje, že dědeček je mrtvý a že tedy pojedeme k nim, dodnes nemohu říci domů, protože jsem od dvou let žila u prarodičů. Měla jsem stejný pocit jako Vy, byla jsem naprosto sama a v celém světě nebyl nikdo, komu by na mě záleželo. Ale potom jak plynul čas, našla jsem určitou útěchu a naději. Útěcha byla mimo jiné i v tom, že dědeček se mnou před mým odjezdem jednou či dvakrát o smrti mluvil. Řekl mi, že nebudu nikdy sama, že bude stále se mnou. Je možné, že člověku to připadá teď v dospělosti jako fráze, ale mě to dalo neuvěřitelnou útěchu, že když se vytratil nejhlubší smutek, měla jsem pocit, že slyším, co by na to asi řekl dědeček (Nebyly to žádné hlasy, spíš jen jakýsi vnitřní hlas, něco bylo ve mně) a postupně jsem pochopila, že lidé, které jsme milovali, pro nás nikdy nezemrou úplně, že zůstanou někde v nás a že žijí. A pokud je potřebuje-

me, vždy je nějak probudíme, že se nám v duchu objeví vzpomínka, že najednou pochopíme, jak by asi tu těžkou situaci řešil člověk, který nás miloval a kterého jsme milovali a ztratili. Že i tehdy, kdy zemře zcela malé dítě, zůstane v nás jakási trest' lásky, vzpomínky na jeho úsměvy, na drobnosti, které jsme milovali, že smrt není naprostý konec, že je něco i po ní.

Nejsem věřící, alespoň ne v křesťanskou víru a tato útěcha se podobala spíš judaismu a buddhismu, jistě, že život nikdy nekončí a že lidé, které jsme milovali, nikdy nás neopustí zcela...

Pokuste se tedy vydržet, už proto, že člověk, kterého jste milovali, by si jistě nepřál, abyste se tolik trápili... naopak že by si jistě přál, abyste vzpomínali na chvíle, kdy jste s ním byli šťastni, abyste si vybavili jeho úsměv, jeho nápady, rady, Vaše společně prožité vážné i směšné chvíle... Pokuste se už kvůli němu a tomu co k Vám cítil, sebrat sílu a pokusit se navázat jakýsi vnitřní rozhovor s Vaším blízkým. Uvažte, že protože on Vás miloval a Vy jeho, existuje stále nějaké spojení, pouto, které nikdy nezmizí. Věřte, že pokud budete své nejbližší potřebovat, zůstanou Vám blízcí ve Vašem nitru tak, že i ti, které jste milovali a kteří zemřeli, jsou ve Vás stále.

A věřte, že po čase, kdy člověk své blízké oplakává, je sice stále těžší si vybavit všechny podrobnosti vztahu, vše, co jste spolu prožili, ale snad už na tom ani tolik nezáleží, protože je budete cítit stále silněji ve svém nitru.

Přestanete se postupně tolik trápit, ztratíte pocit zrady svého vytrvalého smutku, když se stále častěji přistihnete, jak se něčemu smějete a s někým o svých blízkých mluvíte a to už ne smutně, ale s úsměvem a radostí. Budete stále s větší jistotou vědět, že by Vám to nezazlívali, naopak by si přáli, abyste se už neuzavírali do svého zármutku, ale aby se Vám znovu život začal líbit. Pocit kontaktu s člověkem, který odešel, tu bude vždy, pokud si to jen budete přát. Není to nic mystického, jen pokračující pocit lásky, která dál zůstává v našem nitru.

Nepůjde to hned a první týdny budou nesmírně zlé. Možná budete mít zlost, pokud budete číst maily jako je ten můj, kdy jsem zpočátku skutečně nevěděla, co Vám psát... že jsem dlouho neměla sílu napsat něco, co by Vám skutečně přineslo útěchu, protože kromě projevu opory, nabídky pomoci, soucítění a přátelství téměř žádná jiná možnost není.

Najít útěchu umožní jen čas a jedna z možností smíření je skutečně ta, že uvěříte, že ten, kdo zemřel, Vás nikdy neopustí navždy, že postupně pocítíte, že někde ve Vašem nitru přežívá, a že se Vám snaží ve všech zlých chvílích pomáhat...

Nepůjde to hned, ale až si vybavíte vzpomínky, nejen ty poslední, ale hlavně vzpomínky na dobu, kdy jste byli oba šťastni, na drobnosti, které Vám kdysi dělaly radost a pocítíte, že se Váš smutek nad jeho odchodem postupně mění, že občas máte pocit, že ten, kdo odešel, už není tak vzdálený a že neodešel z našeho světa úplně, právě pro to, že tu jste stále i Vy a že žije ve Vás. Nebraňte se proto pocítům útěchy a smíření. Není to žádná zrada, je to, co by pro Vás chtěl i člověk, kterého oplakáváte. Nebojte se také plakat, ale ani smát, nechte své city a vzpomínky volné a bez omezení přetrvávat navždy.“

Michaela alias Petra

Příspěvek občanské společnosti a církví k rozvoji spravedlivé společnosti v Evropě a ve světě.

Praha 8. - 11. listopadu 2007

Konferenci pořádají Ekumenická akademie a německá Evangelická obec akademiků (Evangelische Akademikerschaft). Koná se jako jedna z akcí provázajících 3. evropské ekumenické setkání (Sibiu)

Konference navazuje na obdobné setkání, které se konalo v Praze na podzim roku 2004 a bylo zaměřeno na česko-německé vztahy. Tentokrát je tématem utváření spravedlivé společnosti v rámci Evropy a vliv, jaký má Evropská unie na situaci v jiných částech světa a to především z hlediska možného působení církví a dalších aktérů občanské společnosti. Účastníci se seznámí s některými konkrétními sociálními a rozvojovými projekty českých nevládních organizací, o kterých budou diskutovat v širším kontextu vlastních zkušeností a žádoucích změn. Přednášky a panelové diskuse přiblíží rozvojovou politiku Evropské unie i evropských církví a budou formulovat společné představy dalších aktivit. Součástí konference je i filmové a divadelní představení.

Podrobný program bude zveřejněn později. Tlumočení je zajištěno. Pro české a slovenské zájemce bude účastnický poplatek činit cca 500 Kč včetně ubytování a stravování, individuální sleva je možná zejména pro studenty, nezaměstnané a důchodce. V odůvodněných případech je možný i příspěvek na cestovné. Počet míst je omezen a předběžné přihlášky přijímáme už nyní.

Přihlášky a informace:

Ekumenická akademie Praha

Na Míčkách 1

101 00 Praha 10

tel./fax: 272 737 077

e-mail: ekumakad@volny.cz

Miluše Šubartová

Slyšíš tu píseň větrů v korunách borovic?

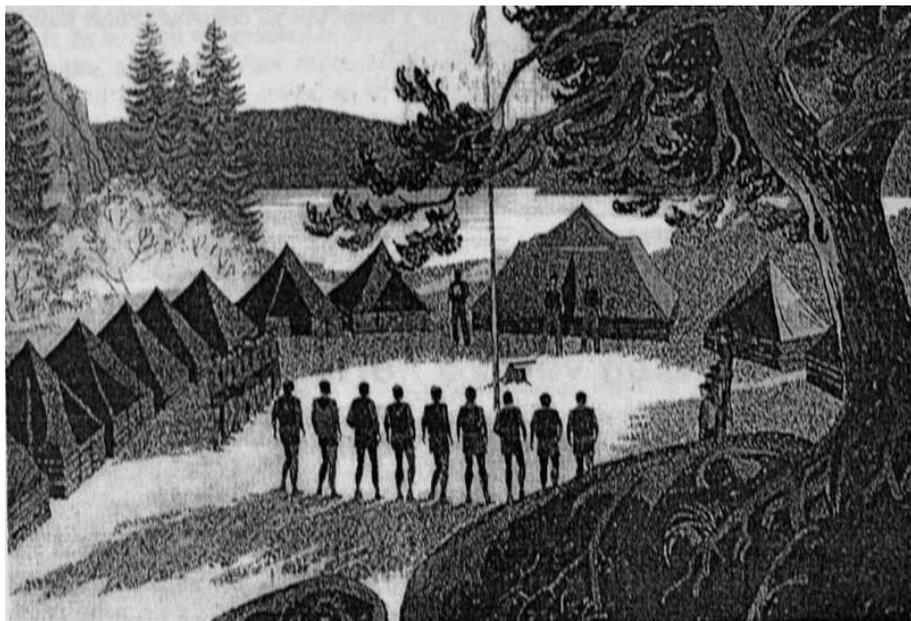
Víte, že v naší republice existují místa (železniční zastávky), kde vám vlak zastaví na zamávání? Nevěříte? Tož vám tedy povím, že „Posázavský pacifik“ tohle dělá. Kdybyste nezamávali nezastaví. Už to není samozřejmě ten parní vlak, jehož pohlednici si můžete koupit třeba na nádraží ve Světlé nad Sázavou u pokladny jízdenek, ale jezdí veselý červený motoráček se dvěma vagonky. Svezla jsem se jím ze Smrčné do Vilémovic. Při kontrole jízdenek jsem se zeptala paní průvodčí, jestli poblíž vilémovické železniční zastávky je přes Sázavu nějaká lávka nebo most.

Mladinká průvodčí nevěděla, ale ochotně se nabídla, že se zeptá pana strojvůdce. Za chvíli se vrátila s kladnou odpovědí. Když jsem ve Vilémovicích jako jediná vystupovala, kynul mi pan strojvůdce s úsměvem z okénka. Radostně jsem mu zamávala a vykročila k blízké lávce přes Sázavu. Zdá se vám to jako příběh z předminulého století? Ba ne, to se mi opravdu přihodilo letos v září, když jsem si vytkla za cíl Sluneční zátoku s památníkem Jaroslava Foglara.

Na druhém břehu se mne „ujala“ žlutá turistická značka. Následovala chůze místy poněkud krkolomnou stezkou, která se občas velice přibližovala k Stvořidly pročištěné hladině bystře proudící řeky. Zanedlouho se přede mnou otevřel pohled na svěží palouk, jakoby pietně čistý, ve slušně velké zátocce.

Tak to je tedy ona, ta známá slavná Sluneční zátoka. Zátoka do které kdysi dychtivě spěchali o prázdninách naši první skautičtí. Byli z Prahy a pod vedením svého obdivovaného Jestřába - Jaroslava Foglara se zde učili všemu, co by pořádný kluk měl umět, aby i osamocen a i v divočejší přírodě obstál. A také, aby v sobě upevnil správné vlastnosti jako pravdomluvnost, čestnost, vytrvalost, statečnost, obětavost a sebezapření.

Na rozhraní krásného palouku a jehličnatého lesa stojí mohutný, zepředu plochý kámen nepravidelného tvaru se zapuštěným portrétem hlavy Jaroslava Foglara z profilu, totemem a deskou s nápisem: V těchto místech konal letní tábory v letech 1925 až 1945 nejstarší český skautský oddíl „Pražská dvojka“ s vedoucím Jaroslavem Foglarem. To vše, nemýlím-li se, vyvedeno v bronzu.

Bylo už poledne, když jsem vedle vyhořelé svíčky v kalíšku (nevím kdy a kým zapálené u paty památníku) položila několik fialových snítek lučních květů.

Nejsi zapomenut, Jaroslave - Jestřábe, ani ty, ani tvé cenné dílo a letos, sto let po tvém narození, na tebe vzpomínají nejen tvoji odchovanci a jejich potomci. Tvoje literární příběhy chlapeckých hrdinů pronikly do povědomí několika generací mladých čtenářů.

Ovšem...

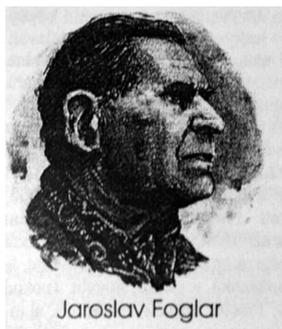
když čtu o případech dětské kriminality v naší době a o vysoké kriminalitě vůbec,

když vidím počmárané zdi, právě tak jako železniční vagony, zdemolované lavičky, odpadkové koše či desky naučných stezek, města i přírodu v okolí zohavené četnými odpadky všeho druhu,

když slyším na ulici nebo v prostředcích hromadné dopravy hrubý slovník velké části naší omladiny, je mi z těch všech negativit velice smutno. Kéž by se i v současné době nacházeli a dále rodili tak schopní, obětaví a také obdivovaní a milovaní učitelé jako jsi byl ty, Jaroslave Foglare.

Je totiž zřejmé, že mnozí dnešní rodičové na řádnou výchovu svých dětí nestačí. Myslím si ale, že bez uvědomělosti, dobré vůle a schopnosti uskrovnit se a bez velké lásky to asi ani nepůjde.

Iva Bordovská

Pojď se mnou tam, kde nebe je vysoké a modré
a kde oblaka bílá rychleji než jinde plují.
Slyšíš tu píseň větrů v korunách borovic?
Slyšíš tu píseň dalek závrtných?
Tíše a velebně šumí hlavy stromů,
záře slunce červenavá stéká
po jejich rozpukaných kmenech
a vůně pryskyřice tě omámí.
A večer oheň táborový
tam do tmy pak zasnívá
a vyvolá v tobě pocity,
které oťesou tvou duši.

J. Foglar

Světlo

Světlo - kolik lidských snah a nadějí se upínalo v minulosti a do dnešních dnů upíná k tomuto slovu, jak silná je představa světla ve všech světových a národních náboženstvích. A také zcela nenáboženský člověk, ten, který si o sobě představuje,

že žádné náboženské vedení vůbec nepotřebuje a jsou mu velice cizí jakékoliv představy, které by jen vzdáleně s náboženstvím souvisely, touží podvědomě po světle a to jak fyzicky tak psychicky. Nevěříte nevěřící? Není vůbec třeba, abyste věřili těmto slovům a přihlašovali se do některých z církví. Stačí se projet dlouhým tunelem - tma a zase tma, po určitém počtu metrů prolomí tmu nouzový východ s označením telefonu nebo umělé světlo - proč asi? Jsou však tunely bez těchto bezpečnostních opatření, tma a zase tma. Znáte to, chvíli to člověka baví a pak - myšlenka: kdy už budu na konci té tmy - a pak úleva, když v dálce zahlédne světlo. Že je to věc samozřejmá a přirozená a všichni ji známe a náboženství tuto skutečnost jen chytře psychologicky využívají ve svůj prospěch. No, možná, ale zkus, člověče, rozsvítit, když je tma - aha snadné - sirka, svíčka, žárovka, zářivka, prskavka, neónová reklama, ale tak to nemyslím. Zkus přirozené denní světlo, zkus rozednít, když je noc, zkus udělat něco se sluncem.

Aha - atomový mrak, hustý kouř - sám vidíš, že to není nic dobrého. Zkus si přehodit den a noc, bez následků to nebude, však to známe např. u nočních hlídačů. Aha, tak vidíš a „kde jsi byl, když jsem zakládal Zemi“, jak praví Písmo, aha žes nebyl nebo že nevíš - tak vidíš. Tak se nedivím, že náboženství se týká světla. Ono to světlo znamená pro člověka energii, pro všechno živé na Zemi je Světlo ze Slunce energií k životu, víme to, prožíváme to denně, kde je k tomu potřeba nějaká víra. Lidé si dávno bez náboženství všimli blahodárnosti světla a tepla - zkuste být po tmě v zimě kdekoliv, i to nejpěknější místo se vám přestane líbit, máte-li někde tmu a zimu, nebudete tam spěchat ani za nic a nebudete to nazývat svým domovem i kdyby jste se tam narodili a prožili nejlepší léta. Už staří v jeskyních to věděli a rozdělávali si oheň a vyhledávali sluneční paprsky. Nedáte-li někomu žádnou výchovu, žádné náboženství, bude se otáčet za sluncem, jak ta slunečnice. Zakladatel našich unitářů dr. N. F. Čapek věděl proč ji dal do znaku liberálním unitářům - tomuto náboženství bez náboženské doktríny, tomuto skoro nenáboženství, protože jen přirozenému otáčení se za Světlem - takové cestě, kterou za světlem stejně všichni chtě nechtě jdeme, jen si ji v rámci unitářství společně nebo každý po svém uvědomujeme. Toto uvědomování si a ještě k tomu sdílené, společné uvědomování si je naší cestou, posuďte sami zda náboženskou nebo filozofickou. Filozofie znamená milování moudrosti, označíte-li nás pod bodem 2 ani se neurazíme, my si říkáme náboženská společnost, protože i když to tak moc často neříkáme, a spíš plaše na to myslíme, je to cesta k Bohu, tedy se zřetelem na Boha - náboženská v tomto smyslu, (pokud náboženstvím chápete pevně daný systém představ, Písem, obřadů, hierarchií, autorit, tak pak - filozofická).

Přirozeným zdrojem uctívání je na Zemi Slunce - to naše (i když víme, že existují jiná mnohá a mnohá „slunce jasná světů jiných“, jak věděl již romantik Karel Hynek Mácha. Náboženství k tomu přidává jedněch víru, jiných posuzování o existenci Slunce za Sluncem - Důvodce a původce Slunce všech Sluncí a Světla jako takového. Zážitek blízkosti tohoto Původce všeho světla bývá označován jako duchovní poznání.

Jarmila Plotěná

Krásné ideály a brutální fakta

Svou přednášku 3. října 1937 s názvem „Krásné ideály a brutální fakta“ zakončil br. dr. N. F. Čapek takto:

„Vesmír není nikdy v rozpacích a duše člověka je víc než celý jeden hmotný svět.

Uprostřed mezi brutálními fakty na jedné straně a krásnými ideály na straně druhé je zapotřebí, abychom si vždy znovu připomínali co jsme a co nejsme.

Nejsme nic z toho, co pomine, nic z toho, co se zničí, nic z toho, co se ztratí, ani z toho, co zemře. Jsme to co zůstává, co nebolí, co je věčné, jsme to, co může žít v mnoha vtěleních a může projít mnoha životy, ale ničeho pomíjivého se nezastaví, jde dál s novými schopnostmi, s novou silou přemáhat nejtěžší překážky (jež představují brutální fakta) a jde uskutečňovat ty nejkrásnější ideály.

ÚŘEDNÍ HODINY:

duchovní Jarmila Plotěná:

středa, čtvrtek 15:00 – 21:00
pátek 15:00 – 20:00

tajemník Josef Hepp:

pondělí, čtvrtek, pátek 14:00 – 20:30
úterý, středa 10:30 – 17:00

PROGRAM NA ŘÍJEN 2007:

PONDĚLKY 17:00 – 18:30:

Cvičení pránájámy, relaxace, koncentrace a meditace – vede Josef Hepp

STŘEDY (od 17 h.): Unitářský seminář rev. Mgr. Jarmily Plotěné

SLUNEČNICE – UNITÁŘSKÉ ROZPRAVY O DUCHOVNÍCH TÉMATECH

Na začátku každého semináře se můžete zúčastnit logické rozcvičky RNDr. Milana Lustiga.

STŘEDA 17. 10. (od 17 h.):

Ivo Koukol:

DUCHOVNÍ VÝVOJ ČLOVĚKA

Ve středu 24. 10. od 15:00 do 16:45 má v naší společenské místnosti svoji akci společnost Psyché (křesťanská mystika)

PROGRAM NA MĚSÍC ZÁŘÍ 2007

Shromáždění se konají na Staňkově 18a (budova OSC a. s., 3. patro)
tramvaj čís. 1, 6 a 7 směr Řečkovice, zastávka Hrnčířská

7. 9. 17:00 – 19:00 rev. Mgr. Jarmila Plotěná:

MĚNÍ NÁS NAŠE VÍRA?

14. 9. 17:00 – 19:00 rev. Mgr. Jarmila Plotěná:

DUCHOVNÍ CESTA A NAŠE EMOCE

21. 9. 17:00 – 19:00 ing. Miluše Šubartová:

HLEDÁNÍ SV. GRÁLU I VE VĚKU VODNÁŘE

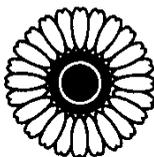
5. 10. 17:00 – 19:00 RNDr. Milada Škárová:

OD JEŽÍŠE KE KRISTU

12. 10. 17:00 – 19:00 rev. Mgr. Jarmila Plotěná:

CO JE POKORA

Děkujeme všem dárcům za finanční příspěvky na našich akcích.

POUTNÍK – nábožensko-filozofická revue;

vydává: Obec unitářů v Brně, Staňkova 18a, 602 00 Brno;

e-mail: unitaria.brno@volny.cz; tel.: 549 210 854; www.unitaria.cz;

Odpovědná redaktorka ing. Miluše Šubartová; redakce: rev. Mgr. Jarmila Plotěná;

Mgr. Dan Novotný; ing. Pavel Sedlák; technická redakce (DTP): Josef Hepp.

Nevyžádané články se nevracejí.

MK ČR E 16083